

Suomen maailmanperintökohteet

3.2.2022

Laura Heikkilä, projektipäällikkö

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Suomen maailmanperintökohteet

- ❖ Suomen maailmanperintökohteiden esittely
- ❖ Kriteerit maailmanperintölistalle pääsemiseen
- ❖ Tulevaisuuden kohteet
- ❖ Uhkana maailmanperintölistalta poistaminen
- ❖ Kysymyksiä

Suomen maailmanperintökohteet

Maailmanperintökohteet Suomessa kertovat ihmiskunnalle korvaamattomista arvoista. Kohteissamme tunnet yhteyden menneestä nykypäivään sekä koet suojelun merkityksen tuleville sukupolville.

Suomenlinna, kuva Suomenlinnan hoitokunta

Suomenlinnan merilinnoitus

- ❖ Rakennustyöt aloitettu 1748
Augustin Ehrensvärdin johdolla
- ❖ Kolmen vuosisadan aikana
rakennettu merilinnoitus
- ❖ Ruotsi, Venäjä, Suomi
- ❖ Nykyään Helsingin kaupunginosa,
noin 800 asukasta
- ❖ Kävijämäärä noin 1 milj./vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 1991

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

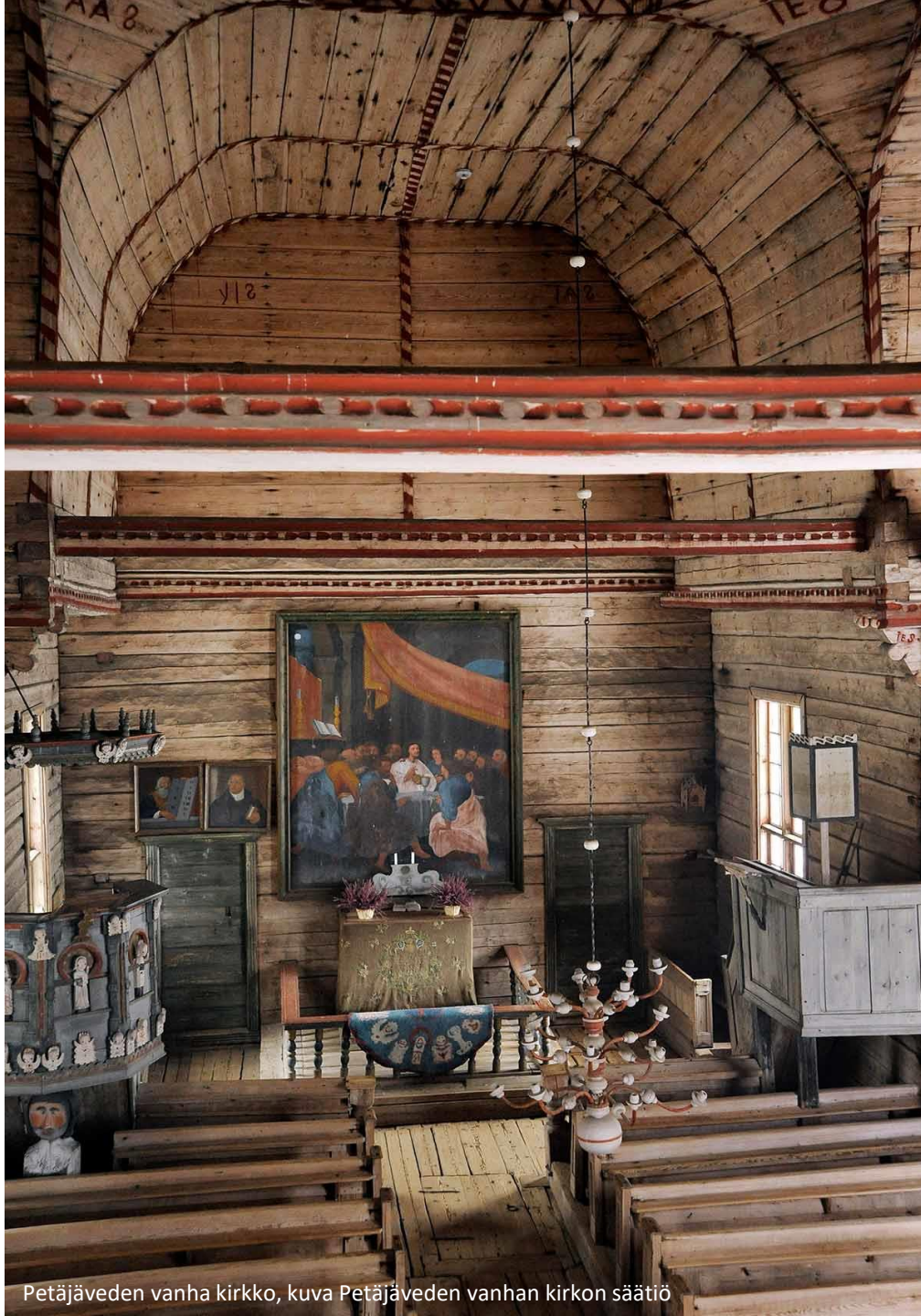
Vanha Rauma, kuva Rauman kaupunki

Vanha Rauma

- ❖ Pohjoismaiden laajin yhtenäisenä säilynyt puukaupunkialue
- ❖ Muodostunut vuoden 1682 kaupungin palon jälkeen
- ❖ Historiallinen, kerroksellinen rakennuskanta, keskiajalta peräisin oleva katuverkosto
- ❖ 29 ha, 600 rakennusta
- ❖ Nykyään noin 800 asukasta
- ❖ Kävijämäärä noin 0,5 milj./vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 1991

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Petäjäveden vanha kirkko

- ❖ Paikalliset talonpojat rakensivat vuosina 1763-65 Jaakko Klementinpoika Leppäsen johdolla
- ❖ Nykyinen kellotapuli 1821
- ❖ Hirsirakentamisen mestarinäyte, jossa on sovellettu keskieurooppalaista arkkitehtuuria ikivanhalla hirsisalvostekniikalla
- ❖ Jäi pois käytöstä 1879
- ❖ Kävijämäärä noin 15 000/vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 1994

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Verla, kuva Krista Keltanen

Verla

- ❖ Puuhiomo ja pahvitehdas, asuinalue ja Verlankosken voimalaitos
- ❖ Pienimuotoista hyvin säilynyttä maaseudulle sijoittuvaa teollisuutta, Pohjois-Eurooppa ja Pohjois-Amerikka
- ❖ Ensimmäinen puuhiomo 1872, uusi puuhiomo ja pahvitehdas 1882
- ❖ Tehdastoiminta 1964 asti, museo 1972
- ❖ Tehdaskoneista alkuperäisillä paikoillaan
- ❖ Kävijämäärä noin 45 000/vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 1996

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Sammallahdenmäki

- ❖ Skandinaavisen pronssikauden hautaröykkiöalue
- ❖ Sijainnut aikoinaan merenrannalla, vaikutteita hautaustapoihin
- ❖ 36 hautaröykkiötä
- ❖ Ensimmäiset kaivaukset 1891
- ❖ Nelikulmainen ”Kirkonlattiaksi” ja vallimainen ”Huilun pitkä raunio”
- ❖ Kävijämäärä noin 12 000/vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 1999

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Struven ketju

- ❖ 10 maan halki kulkeva kolmiomittausketju Pohjoiselta Jäämereltä Mustamerelle
- ❖ 34 mittauspistettä, Suomessa 6 (Mustaviiri, Porlammi, Oravivuori, Alatornion kirkko, Aavasaksa, Stuorrahanoaivi)
- ❖ Nimetty Wilhelm Struven mukaan
- ❖ Mittausten avulla varmistettiin maapallon muoto ja koko 1800-luvulla, GPS 1980-luvulla
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 2005

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Merenkurkun saaristo

- ❖ Korkearannikko-Merenkurkun saaristo, luonnonperintökohde
- ❖ Viimeisen jääkauden jälkeinen maankohoaminen parhaiten esiin koko maailmassa
- ❖ De Geer ja Ribbed –moreenit
- ❖ Maisema, kasvillisuus, eläimistö jatkuvasti muuttuvalla luonnonalueella
- ❖ Kävijämäärä noin 360 000/vuosi
- ❖ Maailmanperintökohteeksi 2006

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Maailmanperintö

- ❖ Unescon maailmanperintösopimus luonnon- ja kulttuuriperintökohteiden suojelemiseksi (1972)
- ❖ Taustalla rauhanaate osoittamaan ja turvaamaan maailman keskeisimmät luonnon- ja kulttuuriperintökohteet
- ❖ Maailmanperintökomiteassa 21 jäsenvaltiota, valitaan joka toinen vuosi
- ❖ Komitea päättää listalle lisättävistä kohteista maailmanperintösopimuksen ehtojen mukaisesti, seuraa listalle valittuja kohteita

Kohteiden valinta listalle - aielista

- ❖ Kansallinen aielista, lähitulevaisuudessa listalle ehdotettavia kohteita
- ❖ 10 vuoden välein, 2-4 kohdetta
- ❖ Suomessa aielistaa ylläpitävät Museovirasto ja Metsähallituksen Luontopalvelut
- ❖ Viimeisin aielistaesitys jätetty 2019
- ❖ Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Ympäristöministeriö toimittavat kansallisen aielistan Unescolle

Kriteerit kohteelle

- ❖ Yleismaailmallinen erityisen arvokas kulttuuri- tai luonnonperintöarvo (=OUV, Outstanding Universal Value) nimeämisen pääperiaatteena
- ❖ Ainutlaatuisuus omassa kontekstissaan
- ❖ Eheä kokonaisuus, kokonaiset ja koskemattomat elementit, välttämättömiä arvon ilmaisemiseksi
- ❖ Vähintään yksi kymmenestä asetetusta kriteeristä
- ❖ Rajat ja suojavyöhyke
- ❖ Paikallisyhteisön tuki
- ❖ Ekologinen ja kulttuurisesti kestävä toiminta

Kohdemaan vastuut

- ❖ Maailmanperintöstatus ei ole itsessään suojeleinstrumentti
- ❖ Kansalliseen lainsäädäntöön perustuva korkein mahdollinen suojele
- ❖ Hoito- ja käyttösuunnitelma, säännöllinen raportointi, uusien kohteiden nimeäminen
- ❖ Suomi toteuttaa maailmanperintösopimuksen toimintaohjeistoa, maailmanperintökomitean Globaalistrategiaa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön maailmanperintöstrategiaa ja sen toimeenpanosuunnitelmaa

Kohteet nyt ja tulevaisuudessa

- ❖ Kohteita maailmalla nyt 1154, kulttuuri 897, luonto 218, poistettuja 2, vaarassa 52
- ❖ Kulttuuri- ja luonnonperintökohteita, sekakohteita, useammasta kohteesta koostuvia sarjakohteita, valtioiden rajoja ylittäviä kohteita
- ❖ 20-30 kohdetta vuosittain listalle
- ❖ 2021 aielista Unescolle: Saimaan norppasaaristo (luonto), Alvar Aallon arkkitehtuuri (kulttuuri, sarjakohde)

Vaarassa olevat kohteet

- ❖ Kohteen autenttisuus ja eheys voi olla uhattuna esimerkiksi aseellisen konfliktin, luonnonkatastrofin, hallitsemattoman matkailun tai kohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuvan rakentamisen vuoksi
- ❖ Uhanalaisen maailmanperinnön luettelo
- ❖ Jos kohde menettää jonkin keskeisen ominaisuutensa, voidaan se poistaa luettelosta
- ❖ Myös jos kohdemaata ei täytä raportointiin liittyviä vaatimuksia, voidaan kohde nimetä uhanalaiseksi

Lisätietoa

- ❖ [YLE Areenan maailmanperintökohteiden esittelyvideot](#)
- ❖ [Maailmanperintökohteet Suomessa esite](#)

- ❖ [Unesco World Heritage Center](#)

- ❖ [Saimaan norppasaaristo \(Metsähallitus\)](#)
- ❖ [Alvar Aallon humaani, moderni arkkitehtuuri \(Museovirasto\)](#)
- ❖ [Alvar Aallon arkkitehtuuri \(Alvar Aalto säätiö\)](#)

www.maailmanperinto.fi

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys